

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

„Pro Transylvania!“

A Brassói Lapok útbőbi számában hosszú hasábos cikket olvastam a Sociális Misszió Nővérek erdélyi útjáról. Az elragadtatás és bámulat hangján ír ezekben a nővéreknek a munkájáról. Tábornoki autóktól kezdve, vonaton, kocsin, és gyalog tették meg a hosszú utat Csikszederadtól Fogarasig. Főcéljuk: kutatni, hol van a legnagyobb szükség segítségre, hol a legnagyobb nyomor, miben segítsen, aki segíteni tud, mik legyenek az első segély nyújtás legközvetlenebb tárgyai? Mind olyan kérdések, amelyek mindenkaritatív munkánál a legfontosabbak, egyben a legnehezebb feladat. Depaul sz. Vince állította fel a tételt: csak azt kell segíteni, aki arra igazán rászorult és csak annyiban, amennyiben ez a segítség az illető saját munkáját nem teszi fölöslegessé. Ezen elv gyakorlati keresztülvitélével rengeteg összegek szabadulnak fel s jutnak le oda, ahol a valódi szegénység tanyáz. A missziós nővérek is ezért fáradtak.

Erdélyért, miként a menekülés alatt, úgy most is társadalmi és állami segítő akció indul meg. Ez mind szép; csak az a baj, hogy amíg nagy gondot fordítanak a milliók összehalmozására és sokat

áldoznak, addig a legkevesebb figyelmet is alig fordítanak arra, hogy azok a menekülők céljüket elérjék. Jó példa erre a menekülés. Minden rendszer nélkül, kapkodással és gondatlanul fizettek ki százereket — legtöbbször nem azoknak, akik legjobban rászorultak, hanem a protekciós, az élelmes tolokodóknak.

Egyik felől gazdag, vagyonos emberek tolokodtak a segélyt kiosztók előtt, külön asszisztenciával jutottak be minden helyre, prémkabátos és boas uriasszonyok fogadták el az ajándék ruhadarabokat; másfelől pedig a ruhátlan, nyomorgó családok sok sok ezere. Füttelen szobában üzletek előtt ácsorogva, beteg hanyat lehetett volna találni, akinek az arcán kiült a szegénység és gond nyomorúsága, akik nem hogy segélyt, de még jó szót sem kaptak sehol. Egyesek Budapesten színházaztak a segélypénzből, mások megint koldulva jártak a mindennapi kenyérért.

Összeszorul a lelkem, ha arra gondolok, hogy ezeknek a szegényeknek itthon is ez lesz a sorsuk.

Egy szegény asszony a multkor sírva panaszkolt: „Tisztelendő úr, nem maradt semmink, nincs ahová lefeküdni; megyek a tanácshoz, hátha segít rajtunk. S amikor elhaladt, magamban azt gondoltam: ez az asszony is úgy jár, mint a

többi. Amikor a vonaton jött, remélte, hogy kap valamit. Még egy utolsó reménysugár: hátha segít rajta a tanács. Egy pár perc s ez a kis sugár is ki fog aludni.

A Szoc. Misszió Társulat nővérei megtalálták a karitatív működés útjait s szívósan, krisztusi energiával tartják rajta a kezüket. Csak az kár, hogy nincs minden városnak, vagy falúnak missziós nővére, sz. Vince egylete. Pedig, ha drága embertársam élete- sorsa- halála, ha fáj székely testvéreim panaszszerű nélküli lassú szenvedése, akkor minden erőnkkel azon kell lenni, hogy minden faluba, minden városba a legnagyobb gond és figyelem: az igazi szegénység felkutatására és orvoslására fordítsunk. Nem bizottságokat és bürokráciát értek én, ebből amúgy is van elég, hanem fennkölt gondolkodású és jó lelkek azon egyszerű megegyezését, amelynél fogva ők háborús és karitatív működésük főfeladatául a segélyek megfelelő elosztását tekintik. Társadalmi állásuk, lelkük közismert nemessége és önzetlensége lenne működésükre a garancia. A hivatalos közegek pedig főképp ezek fáradozását segítenék.

A harmincéves háborúknak csak egy sz. Vincéje volt és millió éhező nem éhezett és sok ezer gyermek felne-

Nőkről a nőknek.

A „Közművelődés“ 5. számában elszomorodva olvasom, özv. F á b i á n Endrénék, özv. Nagy Árpádnéhez írt levelében, azon állítását, hogy az asszonyféle nem igen vesz komolyan valamit, nem tartja be becsületesen a szabályokat se játéknak, se valóságban. — Szegény nők! Nem elég, hogy a férfiak rágalom nyilait szúrják titeket, ha néha konkolyra találnak a tiszta buza között; nem gondolják meg sokan, hogy ezért még nem lehet az egész gabonát tüzrevalónak mondani. Sokkal jobban sebez a vágás, melyet saját nemőtől kell elszenvednie a nőnek.

Elismerjük, vannak szeszélyes nők, akiknek csak akkor jó valami, ha megerdára, ha nem hazai gyártmány, vagy legálább is, nem női kéz alkotása. A férfiak a férfit, nőnek a nőt kell, hogy megbecsülje. Milyen tiszteletet érdemelne az a férfi, aki csupán a nőnek hódolna, saját nemét pe-

dig kisebbíteni? Viszont a nő, ha férfiak iránt volna elismeréssel, öntestvéreit pedig semmibe sem venné, hasonlítana azon madárhoz, mely saját fészket piszkálja. Már pedig tudjuk, hogy ezt még a madár is kerüli.

Miért érne többet az az ökölnyi fiú, mas vagy bármi, a női segítségnél? Kiben van több lelkiismeretesség, becsületérzés, kitartás, lemondás, áldozatkészség, a nőben vagy a férfiban? Figyeljük meg a napihiteket. Hányan lesznek öngyilkosok sikasztás és egyéb lopás- csalás miatt. És kik ezek? Majdnem mindig férfiak! Nők lelkét nagyon ritkán terheli ilyen lelkiismeretlenség! Ők jobban tartják be, a „nebántsd a másét“ törvényét. Azt mondandó erre valaki: hányszor okai a nők annak, hogy sikkasztás történik? Erre csak azt lehet válaszolni: „Jegyen a férfi energikus, tanítsa meg Éva lányát a „ne vigy minket a kísértetbe“ megfontolására.

S hogy a nőben több az önértet, mint a férfiban, ki vonná kétségbe? Vannak ön-

magukról megfélekedezett nők, mindenki tudja; de ha lelkivilágukat ismernők, bizonyára az lenne meggyőződésünk, hogy legtöbbször szívéből a férfi büne oltotta ki a női becsület legszebb virágait. De mi nem női lélek liliomáról tárgyalunk most, hanem a női becsület társadalmi erőeiről. Az a nő, az élet forgatagába beállítva, mindenképp becsületes munkát akar végezni és végez is, ha csak csábítója más útra nem tereli. Azonban nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy sokkal nagyobb a nőnek becsületérzete, semhogy magát egykönnyen félrevezettesse.

És milyen kitartással dolgozik a nő, sokszor fárasztó munkáján. Mikor a férfit türelme régen elhagyta, a nő még mindig ott ül, hogy a legkényesebb izlést is kielégítő ruhadarabot elkészítse. A mester és férfi segítédek talán órákon át kószálnak, vagy mások társaságában töltik idejüket, amíg a nő, lemondva az életnek legártatlanabb örömeiről, sokszor még lelkének felüldüléséről is, hűségesen végzi a reá bizott

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

velhetett és sok szenvedő beteg nyert enyhülést. Az ő szelleméből csak egy párányi minden feldult falúba és városba s akkor a segítő akció eléri célját, különben bürokrácia, hangverseny, farsangi mulatság, fő és alcim lesz az egész „Pro Transylvania”!

Darvas káplán 50 koronája szépen illusztrálja azt, amit a multkor írtam: hogyan lehet hálásnak lenni a Gondviselés iránt, vagy amint ő oly szépen kifejezte: „az Úr Jézus Szívének isteni Gondviseléseért, amellyel életemnek ezen legnehezebb útjain megörzött.”

A szentléleki káplán hálás azért, hogy életben maradt, hogy segítségére lehetett az elnyomottaknak az oláh uralom alatt, hogy Krisztus vigaszát önthette a lelkebe.

Pedig nekünk is meg van az életünk. Az oláh talán el sem ért egyik-másik parochiáig; a kifosztott, összetört templomokkal szemben — hála Isten sok templom épen maradt. Kár, hogy azokban az augusztus végi napokban nem tettünk mi is egy nagy fogadást: Uram Istenem, ha megmented az életemet, ha tisztán megmarad templomom szentélye, ha összegyűjthetem ismét hiveimet . . . nem feledkezem meg Terólad! Én hiszem, hogy a sok fogadalmi pénzből könnyen felsegíthetnők templomainkat, iskoláinkat; enyhíthetnők a feldult vidékek nyomorát.

Pedig a szentléleki káplánnak nincs nagy beneficiuma. Az oláh sem kímélte meg a háromszéki népeket s a jelen nyomorát arra felé is érzik biztosan, . . . de hát a sz. Szív megmentette — az életét.

A tevékeny szeretet fogadalma — a legszebb hála és isteni tisztelet!

Ix.

munkát. Mennyi önmegtagadás! Mennyi áldozatkészség!

Ha a hivatalban, vagy műhelyben a férfi kollegának baja van, ha beteg, ki siet előbb segítségére lenni, ha nem a nő. A nő hozza meg az áldozatot, mikor helyettesíteni kell; mikor virrasztásra kerül a sor, ő nem lesz álmos az unalomtól.

Ha a nő egyéniségének nem volna értéke, nem hallanók annyiszor a hivatalfők és cégtulajdonosoktól: „bár csupa nő lenne alkalmazottunk.” Miért van ez? Mert a nők rendesebbek, pontosabbak, tisztábbak, több lelkiismerettel dolgoznak. A nő egész lelkét bele viszi munkájába, tehát nem elégszik meg azzal, „csak meglegyen”. A nő hivatást tölt be akkor is, mikor akták halmaza veszi körül, vagy gépek zakatolnak mellette. Nagyon jól tudja azt a nő, kivált a XX.-ik század leánya, hogy ő is mozgató kereke a társadalomnak, neki is pályát kell választania s ezen a pályán nemcsak élni, de haladni is kell.

Sajnos, még nem nyílt meg egészen azoknak szeme, kik hivatva vannak a nők munka- és szellemi erejének értékét kellően méltányolni. És ennek nagyrészt azok az okai, kik nő létükre, lefokozták a nőnek értékét.

Most a világháború közelebb visz ben-

Hivatások ápolása.

II.

Tanítson érdekesen. Elevenedjék meg a hittan a keze alatt. Főtörekvése: egyetlen egy unalmas óra! Ha eddig készült ebből a könyvből s úgy veszi észre, hogy a fiúkat inkább érdeklí Mentés, Szemléltető Hitelezés, félre a többivel s ezzel menni be az iskolába. A többi tárgyaknál sem kötni magát a sablonhoz: mindig eleven összeköttetésben legyen az élettel, mely a fiú körül és épen úgy hullámzik mint körülötte. A hittan elsősorban az élet tudománya. A bibliánál képeket hozok, a szertartásnál templomba megyünk, az erkölestannál a Foerster-féle kérdező inductív módszer használom, az apologetikánál könyveket viszek, kath. és hitelent egyaránt. Állandóan utalok a kegyelmi élet forrásaira — nem általánosságban, hanem in konkrétó. Ha így tanítok, a hatás nem fog elmaradni. Amelyik ifjúnak a lelkébe Isten hivatást hintett el, szinte zajos erővel fog a felszínre kerülni, hisz olyan érdekes, olyan szép s olyan lelke szerinti minden, amit a hittanórán tanul. A többi fiú is legjobban várja a hittanórát, hát még ő, aki folytonosan rezonanciákat érez lelkében a hallottak iránt. Mondanom sem kell, hogy az ilyen eljárás mellett a pap személyes hatása is biztos. Hisz a többi tanító közül egy sem olyan kedves a fiúk előtt, mint épen a „Tisztelendő úr.”

Fegyelmezzon lélektani alapon. Legyen meggyőződve, hogy lelkekre csak lelki úton hathat. A vessző, vagy durva szidás már rég lomtárba került a modern pedagogia eszközei között. Pedig a hitoktató fegyelmezése van olyan fontos, mint tanítása. Próbálja csak meg önfegyelmezésre¹⁾ szoktatni növendékeit s belátja, hogy mennyi fölösleges izgalomtól szabadul meg ő maga s mennyire derűs lesz a hittanóra, ha nem kell mind-

nünket annak megismeréséhez milyen nagy szerepe van a nőnek az élet kérdésének megoldásában, sőt a létérdekek kivételében. Majd beigazolódik, hogy nem „szükségből” pótlásról lehet alkalmazni csupán, hanem mint arra hivatott egyént, minden téren első rangú tényezőül. Ne tekintsünk visszamenő századokra, mikor még a nőnek csupán a háztűzhely volt meghatározott helye. A viszonyok és körülmények szerint talán a legkevesebb nő jut arra, hogy meleg családi fészeknek legyen háziasszonya. Ezt ma már a legnaivabb serdülő leánya is tudja, épen ezért lelkivilága is komolyabb. A leányos ábrándok helyét reális gondolatok töltik be, minden törekvése oda irányul, hogy életpályát válasszon s azon a lehető leg-tökéletesebben érvényesüljön. Nem csak megélni, de haladni akar!

Fel tehát a munkára — kedves magyar nők — és pedig minél lelkiismeretesebb, kitartó munkára, hogy a férfivilág tisztelttel emeljen kalapot az önfeláldozó tevékenység láttára és a legélesebb női nyelv is elismeréssel szóljon a női tudás értékéről. Ne csak kenyérkereső-nő legyen a hadi özveg, pártában maradó árva, hanem pályája révén a társadalomnak oszlopa.

Riehl M.

untalan a fegyelem külső kereteit oldozgani. Értse meg, hogy a mai városi gyermeknek a lelki világa is más, mint régebb. Valamint a társadalom valamennyi osztályában, úgy nála is megvan az önállóságra való vágyakozás és érzékeny becsületérzés. Ezt nem lerontani, hanem ügyesen a fegyelmezés szolgáltatába kell állítani. Az amerikai iskolák a nagy város legutolsó gyárnegyedébe is bámulus fegyelmezést s vele együtt erkölcsi erőgyakorlást tudnak bevinni. Annál inkább lenne meg a fenti módszer eredménye nálunk, ahol mégis a gyermekek nagy többsége nem az utcán, hanem rendezett családi viszonyok között nő fel. Én erősen hiszem, hogy az ilyen fegyelmezés az ingadozó hivatás alátámasztója lenne. Hiszen olyan más bánásmódszer, mint amire a gyermek az iskolában, vagy otthon hozzászokott. Meg aztán ne is gondoljuk ám, hogy a hivatás csak a szelíd, szóltan vagy szívesen ájtatoskodó gyermekekben van meg; igen gyakran a szenvedélyes, erőszakos, tülélnék fiúcska is isteni szikrát rejt magában. Ilyen lehetett sz. Pál is gyermekkorában. Az ilyen gyermeket a régi módszer szerint fegyelmezni a hivatás kész veszedelme.

Keresse a hitoktató az *érintkezést a hittanórán kívül* is a fiúkkal, különösen pedig azokkal, akiknek hivatást vesz észre. Az egyesületek vezetése szintén ezt a célt szolgálja, de ez koránsem teszi fölöslegessé a bizalmas megbeszéléseket, sétákat, stb. Hívja el gyakran magához a szobájába, engedje az ajtótlal bennebb jönni és sohase tartsa idővesztésnek, ha még oly sokáig is olvashat a fiú lelkében. Egy-egy séta után, ha a beszélgetést ügyesen vezettjük s rendelkezünk a gyermek bizalmával, — többet megtudunk a fiú lelkéből, mint egy évi merev hitoktatással.

Adjunk jó könyveket²⁾ a fiúk kezébe. A fiú nincs mindig velünk, a tanév után is vákáció közeledik; kezdetben a hivatás is csak a hallámzó érzés világán jut öntudaira. Szüksége van tehát egyensúlyozásra s állandó buzdításra. Nem is képzeljük, hogy a hivatásra vonatkozólag minő konzerváló erőt rejt magában egy-egy könyv. Ha a pajtások csufolkodnak vele, ha a rokonok lebeszélnek, — milyen megnyugvás sz. Szaniszló küzdelmét olvasni, amelyet ő hivatása érdekében rokonaival megvívott. Ha a papot a világ ócsarolja és dologtalannak mondja, milyen kielégülést szerez lelkének, ha véletlenül Skeehan kanonok könyve jut kezébe. S ha széve fiatal idealizmusa nagy dolgokra hevíti, van-e ami azt benne jobban ápolná, mint a misszionáriusok küzdelmes tevékenysége, melyet ő a pár filléres „Visszhang Afrikából”, vagy a „Négergyermek”-ből tud meg.

(Folytatjuk.)

1) Az önfegyelmezésre való nevelés elméletét és gyakorlatát megiehet találni Foerster-Bellag: Iskola és Jellem c. munkájában. Bpest. 1913. Nyugat kiadása.

2) Ilyen jó könyvek lehetnek: Szentek élete, kü-lönbösen sz. Szaniszló, sz. Alajos, Berchmans sz. János, Márton Gusztáv, stb. — Csé alvi: A felhő zásló alatt, Bangha, Jellemrajzok; Vélies, Vázlatok a magyar jesusiták életéből. Puntigam, Barbarics Péter. — Sechan regényei: Delmage Lukács. Az én új káplánom. — Schpillmann missziós könyvei. — Kongregációs folyó-iratok.

H I R E K.

— **Oltáregyleti hír.** A Központi Oltáregylet lelkigyakorlata virágvasárnapján este, április elsején kezdődik és nagyesüirtőkön a közös szentáldozással ér véget. Március hónapban az egyet a böjti szent beszédeket hallgatja s így imádás nem lesz. A lelkigyakorlatot Szentiványi Károly rá-tóti püspöt tartja. Az egylet nyomtatott sorrendet fog kiadni, március hónapban egy választmányi ülést tart.

— **A kolozsvári Oltáregyesület** tagjai számára főtiszt, P. O m e r o v i c h Tamás jézuársasági atya 1917 február 25.-én, vasárnap délután fél 6 órakor, 26.-án, hét-főn, 27.-én, kedden reggel 8 órakor és d.u. fél 6 órakor, febr. 28.-án, szerdán reggel 8 órakor a belvárosi r. kath. elemi leányisk. földszinti termében lelki szentgyakorlatokat tartott. A szentmisét hétfőn és kedden az Oltáregyesület élő és meghalt tagjaiért a Szent Mihály-templom Szentség-igazgatója. A közös szentáldozáshoz a febr. 28.-án tartott szentmise alatt járultak a tagok.

— **Erdélyi főtisztok templomai** részére adományoztak: Boros István Budapest 2.10 K., Hazai Gyula plebános Ujfalóta fehéremű, Török Hermia grófnő Szobránc 1 alba, 1 karing, 2 korp., 6 purif., 6 lavabókendő, 2 palla, 2 vállkendő, 3 oltárterítő, Goda M. Scpronujak: 6 K., Horti Károly őrmester haretér 10 K., dr. László Mihály Budapest 80 K., Zagyva Mihály plebános 10 K., Zagyva Mariska Szatmár 8 K., Drexler Antal kanonok Pozsony kehelykendők, Bende József káplán Tamási fehéremű, Korének József hitoktató Bdp. karing, Alsóporumbák 5 K., Fáraó Simon esp. Szamosújvár 33 K., Vujeirrh Anna Zombor 10 K., Oberbauer cég Bdp. 2 kazula, 1 karing, özv. Pállfy Győzőné Rezsőháza 20 K., Gábor Mária Budapest 15.40 K., Bősz Emil plebános Jobbágyi 100 koronát, Vangel Anna Mohács 10 K., Grócz Béla nagyprépost Nagyvárad 50 K., Hetyey Józsefné Nagyabajom 20 K., gróf Somssich Gézané Pécs 1 oltárterítő, 2 alba, 1 karing, 6 korp., 24 purif., Szieber Teréz Pécs 1 alba, özv. báró Vay Dénesné Pozsony 1 kazula, 1 antip., Szapáry Ilona grófnő Pozsony 1 kazula, 1 karing; Szentjóbji Mária-Egylet 26 K., Vimmer Ferenc esp. Rétság 10 K., Kiss Andrásné Kiszombor 12 m. vászon, Oltáregylet Békéscsaba 1 alba, 1 karing, 2 ministering, 1 cing., 1 viola-fehér stóla, 2 korp., 6 purif., 5 lavabókendő, Tóth Frigyes Arad 10 K. E hó 19.-én maga a főpásztor hozta meg az Országos Központi Oltáregyletnek fejedelmi adományát fehéreműekben négy nagy és egy kis csomagban. Ezt valamint a többieket is egy gyűlés keretében fogja bemutatni az egyleti igazgató. A Gyulafehérvári Népbank r. t. e célra 100 koronát s az egylet pénztá-ba ismét 100 koronát adományozott.

— **A vigilantia bizottság** március 8-án a főpásztor elnöklete alatt gyűlést tart.

— **Nagyszombatban** az érseki főgimnáziumban még 7 menekült tanulóat talált püspök urunk, február 14.-én ott végzett látogatása alkalmával, kiket a főgimnázium tanárikara szeretettel és megértéssel felkarolt. A községi polgári iskola helyiségeiben meg közel 300 menekült talált ideig-

lenes otthont, (Tölgyes, Borszék, Brassó s vidékéről), akiket P. Jámbor Ernő jézuársasági atya veit különös gondoskodásába. A rajzteremben összegyűlt menekülteknek felolvasta a püsp. saját körlevelét, s az ott személyesen is megjelent püspököt megkérte, részesítené számkivetett híveit főpásztori áldásában.

— **Jótekonyság.** Alsójárából 157.50 K-t kaptunk, még pedig 67.50 K-t a Majláth-alapra, 90 K-t a Pro Transsylvania egyesület javára. Ez utóbbi összeget postautalványon Kolozsvárra küldöttük. Mihály Lajos tábori lelkész 20 K.-t küldött a Majláth-alapra, 20 K-t annak a szegény családnak, melyre egyik számunkban felhívtuk olvasóink figyelmét, és 10 K.-t egy szegény székely fiúnak. Az adományokért köszönetet mondva, azokat rendeltetési helyükre juttattuk.

— **A Nagyszombeni Kath. Cselédegylet** felkéri a székelyföldi ftdő. lelkész urakat, hogy ne engedjék a községükbeli leányokat szolgálatra menni anélkül, hogy szándékukat előzetesen a cselédegylettel tudatnák. Kenyérre szorult székely leányaink sokan mennek most szolgálatba s a cselédszerzők drága pénzen juttatják őket házhoz, hol aránytalanul kevés bért kapnak. Ezzel szemben egyletünk ingyenesen helyezi el a nála jelentkező leányokat jó helyekre, az előre bejelentettek a vasúti állomáson fogadja és az egyleti otthonba vezeti, hol pár fillérért addig felügyelet mellett lakást és kosztot kapnak; továbbá minden vasárnap délután oktató és szorakoztató összejövetelre járnak. A nagyszombeni Cselédpatronázs szervezetéről és működéséről mult év augusztus havában a székelyföldi ftdő. plebános urakat egy füzet keretében tájékoztattuk felkérve, hogy egyletünket igénybe vegyék. A kegyetlen háború megakadályozott székelyvérmentő munkánkban; március 1.-én azonban egyletünk újra teljes üzemmel megnyílik.

Kérjük, sziveskedjenek haladéktalanul a „Nagyszombeni Róm. Kath. Plebániá”hoz címzett és hivatalosan küldött levélben (mert így a pósta hamarabb szállítja) tudatni, hogy hány leány szándékszik rendezett cselédiüggyel dicsekedhető városunkba szolgálatra jönni.

Kiváló tisztelettel Pászthy Ferencné elnök, Dr. Rejöd Tibor igazgató.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Veress Ernő. Köszönjük a tartalmas cikkeket. Lassankint sorát ejtjük. Az ifjú gárda is igyekszik a régiék nyomába lépni.
Kicsid G. Mvhely. Fenti üzenet Önnek is szól. Levél megy. Abban más dologról is léssen szó.

Páris L. Arad. A kért számokat utnak indítottuk.

Salati F. Gyergyóalfalu. Kérését elintéztük. A cikkek megjöttek. Köszönjük.

Rejöd T. Nagyszomb. Mi is neveltünk a sajtóhibán. Hiába! Sajtóhiba és halál ellen nincs orvosság. Ha Kaiser barátunk arra jár irányítsa Gyulafehérvár felé. Szives üdv. Több levélre a jövő számban.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Névtelen levelekre nem válaszolunk.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az erdélyi róm. kah. Státus kegyurása alatt lévő jegenyei (Kolozs vm. u. p. Egeres) **kántortanítói állásra** pályázatot hirdetek.

J a v a d a l m a: A kolozsmonostori alapítványi uradalomból készpénzfizetés 480 K. Tűzifamegváltás 210 korona. Államsegély 349 kor. A hívektől 40 kézi gabona értéke 80 kor. Igás és kézi napszámok értéke 45 kor. Stóla és misealapítványok 20 kor., 15 hold ingatlan haszonbéri értéke 89 kor. Az arra jogosultnak ötödéves korpótlék. Természetbeni lakás és megfelelő veteményes kert.

K ö t e l e s s é g e: Az összes osztályok tanítása s mindennemű kántori teendők végzése.

Az állomás azonnal elfoglalandó.

Felszerelt kérvények a jegenyei plebániához küldendő.

Veitési Imre plebános.

23—1917. szám.

Faeladási hirdetemény.

Az erdélyi róm. kath. püspökség írásbeli ajánlatok útján az alábbi faeladásokat hirdeti:

1.) **Sárd község határában** sík helyen és Sárd vasútállomástól 2 km. távolságra fekvő „É g e r e s b e n” levő 796 drb. égerfát tővön a helyszínen. Az égerfák 24 cm. mellmagassági átmérőn felüliek s összesen mintegy 648 m³. fatömeget tartalmaznak.

2.) **Tótfalud község határában** Sárd vasúti állomástól mintegy 4 km. távolságra fekvő „B a r á c a” nevű cserkéreg termelésre alkalmas 20 éves tölgyerdőből az 1917. évre eső 25.03 kat. hold vágás fatömegét és kérget.

3.) **Ompolyszáda község határában** fekvő és Metesd vasúti állomástól mintegy 3 km. távolságra fekvő „D o s z u v á r u l u j” nevű cserkéreg termelésre alkalmas 20 éves tölgyerdőből az 1917. évre eső 10.51 kat. hold vágás fatömegét és kérget.

4.) **Ompolyszáda község határában** Metesd vasúti állomástól mintegy 2 km. távolságra fekvő „T y o k á n” nevű erdőből az 1917. évre eső 9.58 kat. hold vágás fatömegét.

5.) **Diomál község határában** fekvő Nagyenyed állomástól mintegy 10 km. távolságra fekvő „P o r u m b u” nevű 20 éves cserkéreg termelésre alkalmas tölgyerdőből az 1917. évre eső 24.89 kat. hold vágás fatömegét és kérget.

Az ajánlatok legkésőbb **1917. március hó 15.-ig a püspökségi erdő hivatal címére** Gyulafehérvár (város) benyújtandók, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Gyulafehérvár, 1917. február 27.

Urbán Gyula urad. főerdőmérnök.

Eladó ház.

Báthory utca 7. szám. 4 szoba, konyha, kamara és egyéb mellékhelyiségek, értekezhetni ugyanott.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN, Alapított 1838. **GYÁR:**
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Fényképészeti cikkek!
gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz

o könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon
arany éremmel kitüntetve.

Ruzsinszky Béla

oltárépítő

PECS, Tábortúca 4. sz.

11*12-26

Géperőre berendezett műintézetében olcsón készít bemutatott rajzok szerint oltárt, szószékét, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szószék aranyozását és szobrok színezését.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

Januári Relációk.

- I. sz. Reláció: Apographa et tabellaris conspectus Matricularum. rsz. 365.
II. sz. Reláció: Kegyescelű adományok. rsz. 366.
III. sz. Reláció: U. ez. esp. részére. rsz. 367.
III. sz. Reláció: Az elmúlt évben tett új alapítványokról rsz. 368.
IV. sz. Reláció: Az elmúlt évben szerzett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció. Ehez tartoznak:
1. Pénztári napló, külliv. rsz. 370, ive 6 f. ugyanaz beliv, rsz. 370b. ive 6 f.
2. Rovatos kimutatás az egyház jövővelmező alaptökéiről kül- és beliv rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
3. Letár, kül- és beliv rsz. 372, 372b. 8f.
4. Kimutatás az év végén vagyoni állapotról kül- és beliv rsz. 374-b. 10f.
VI. Reláció. Nyugdíjalap, kisegítőalap részére szóló befizetések, rsz. 375 6f. (Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés. rsz. 376. 6 f. (Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció: Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gyónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.
VIII. Reláció: (U. e. esp. részére, rsz. 378.
IX. Reláció: Tavaszi koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz. 379.
(Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció: Iskol. szóló jelentés. rsz. 380.
X. Reláció (B. I.): Fiúgyerm. isk. kimut. Esperesek részére rsz. 408.

- X. Reláció (B. II.) Leánygyerm. isk. kimut. Esp. r. rsz. 409.

- XI. Reláció: Hitoktat. szóló jel. rsz. 381.

- XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció: Kath. egyesületekről szóló jelentés. rsz. 383.

- XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció: Plebániái schematismusi adatok. rsz. 385.

- XIV. Reláció: Szerzetesházak schem. adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.

Novemberi Reláció.

- XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzkv. Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció: Főesperesi látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.

Különféle egyházi nyomtatványok:

Matricula Baptisatorum. Bel és külliv. rsz. 389 b. és 389 k.

- Matricula Confirmatorum rsz. 390.
Matricula Copulatorum. rsz. 391.
Eljegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.
Matricula Conversorum. rsz. 393.
Matricula Apostatarum. rsz. 395.
Matricula Defunctorum. rsz. 395.
Matricula Mixta Matrim. rsz. 396.
A csupán polgári házasságot kötöttek anyakönyve. rsz. 397.

Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398.

Fennti nyomtatványoknak ive 12 fillér.

Extractus Baptisat. drb. 6 fill. rsz. 399.

Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.

Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.

Bérmátási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.

Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.

Idegen jegyesekről szóló értesítvény. drbja. 2 fillér. rsz. 404.

Kötelezvény. (Kisebb tőkéről.) (3 f.) 405.

Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.

Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.

A papírárak, valamint a munkabér folytonos emelkedése folytán a nyomtatványok árának emelését fenntartjuk magunknak!

Házialdás, a ház és családnak Jakob apostol szerint való lelki megáldás. 38x51 cm. nagyságú tablau, a Fájdmass Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Színezve 2 kor.-val drágább.) ára: példányonként 60 f.

Pecsenyomó rézből, 4—6 kor.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.